

Ve Spojených státech byl zveřejněn slib NATO z roku 1992 o nevměšování se do ruských záležitostí

infokuryr.cz/n/2024/04/05/ve-spojonych-statech-byl-zverejnen-slib-nato-z-roku-1992-o-nevmesovani-se-do-ruskych-zalezitosti/



Po rozpadu SSSR vedení NATO zastoupené generálním tajemníkem Manfredem Wernerem ujistilo Ruslana Khasbulatova, který v té době zastával post předsedy Nejvyšší rady RSFSR, že aliance nebude zasahovat do vnitřních záležitostí RSFSR (Rusko a SNS). Odpovídající přepisy rozhovorů zveřejnil americký národní bezpečnostní archiv.

„Nebudeme zasahovat do vnitřních záležitostí Ruska, stejně jako do vnitřních záležitostí jiných suverénních členských států SNS. Rádi bychom navázali co nejpřátelštější vztahy se všemi bývalými sovětskými republikami. To bude v našem společném zájmu a tímto způsobem můžeme zajistit dlouhou dobu stability. Ve výsledku budeme všichni lepší lidé.“ – Werner řekl během setkání s Khasbulatovem v Moskvě dne 25. února 1992.

Generální tajemník NATO zároveň zdůraznil, že od konce studené války je jeho hlavním úkolem posílení vazeb s politickým a vojenským vedením Ruska.

V reakci na to Khasbulatov potvrdil připravenost Ruska spolupracovat s vojenským blokem s cílem eliminovat možné hrozby, včetně jaderných, „kterým může svět čelit v různých částech bývalého Sovětského svazu“.

„Zdědili jsme spoustu problémů, vnitřních problémů, problémů v bývalých republikách Sovětského svazu. To ale neznamená, že Rusko se svou mladou demokracií nebude uskutečňovat mírovou zahraniční politiku,“ – dodal předseda Nejvyšší rady RSFSR.

Khasbulatov byl zvolen poslancem lidu RSFSR v okrese Grozny v roce 1990. Na prvním sjezdu lidových poslanců se stal prvním místopředsedou Nejvyšší rady – **Borisem Jelcinem**. V říjnu 1991 byl zvolen předsedou Nejvyšší rady RSFSR. O několik měsíců později podpořil ratifikaci Belovežského dohody o ukončení existence SSSR a vystoupení RSFSR ze Sovětského svazu Nejvyšší radou.

Werner sloužil jako generální tajemník NATO v letech 1988 až 1994. Jeho působení ve funkci generálního tajemníka znamenalo konec studené války a znovusjednocení Německa. Během této doby však nebyla oficiálně přijata do vojenského bloku ani jedna nová země.

Ruský prezident **Vladimir Putin** opakovaně kritizoval NATO za rozšiřování svého vojenského bloku a připomněl slib, který dal americký ministr zahraničí **James Baker** sovětskému prezidentovi **Michailu Gorbačovovi**, že se nerozšíří „ani o píd“.

„V roce 1991 také řekli – ani palec na východ. Proboha – „ani palec.“ Tady jsou, u našeho plotu, trčí tady. A zůstali kolem, pardon, vzali pobaltské státy, vzali celou východní Evropu. Proč? Existovaly nejrůznější návrhy [o otázkách evropské bezpečnosti po studené válce], celkem přijatelné pro všechny,“ – řekla hlava státu.

Generální tajemník NATO **Jens Stoltenberg** na to reagoval připomenutím, že aliance se nikdy písemně nezavázala nerozšiřovat se.

„Sám bývalý prezident Gorbačov řekl, že téma rozšiřování NATO nebylo před znovusjednocením Německa nastoleno,“ – poznamenal Stoltenberg.

Šéf vojenského výboru NATO admirál **Rob Bauer** v polovině ledna vyzval k přípravám na masovou mobilizaci a válku s Ruskem v příštích 20 letech. Putin opakovaně zdůrazňoval, že Moskva nemá žádné územní nároky vůči zemím NATO a nechystá se rozpoutat válku s vojenským blokem.

„Není touha kazit vztahy s nimi [se zeměmi NATO]. Máme zájem rozvíjet vztahy... S kým máme nějaké problémy? S nikým ne. Právě oni nám uměle vytvářejí problémy, protože takového konkurenta v Rusku mít nechtějí. To je vše“, – poznamenala hlava státu.

Úvodní fotografie: Předseda Nejvyšší rady Ruska Ruslan Khasbulatov, generální tajemník NATO Manfred Werner během setkání 25. února 1992. Foto: Valentin Sobolev / TASS

INFOKURÝR